

# ***Афінська система виховання***





Додона

ФЕССАЛИЯ

Иолк.

ЛЕСБОС

Пергам

ЭГЕЙСКОЕ МОРЕ

Фермопилы

ЭВБЕЯ

СКИРОС

Дельфы

Херонея

Эретрия

Смирна

АКА

Фивы

ХИОС

ИОНИЯ

Левктра

Марафон

АХАЙЯ

Платеи

САМОС

Эфес

Элида

Коринф

Афины

Саламин

АТТИКА

Микены

Аргос

о. Эгина

Эпидавр

Олимпия АРКАДИЯ

Тиринф

АРГОЛИДА

МИКОНОС

Милет

МЕССЕНИЯ

Спарта

ЛАКОНИЯ

Пилос

ОСТРОВА КИКЛАДЫ

НАКСОС

Галикарнае

КОС

Книд

ДИЗЕМНОЕ МОРЕ

ФЕРА

**Система виховання** – це сукупність взаємопов'язаних цілей і принципів організації виховного процесу, методів і прийомів їх поетапної реалізації в межах певної соціальної структури (сім'ї, школи, держави) та логіки виконання соціального замовлення. При цьому, будь-яка система виховання замовлена конкретним суспільством і існує доти, поки зберігає свою значимість, Тому вона **має конкретно-історичний характер**. Людству відома педагогічна спадщина давніх цивілізацій, епохи Античності, Середньовіччя, Відродження, Нового часу і Новітнього часу.

# Афінське виховання

— система виховання, яка склалася у давньогрецькому місті-державі Афінах у VII – V ст.ст. до н. е. Поряд зі спартанським вихованням була однією з найбільш відомих систем виховання у Давній Греції



**Афіни являли собою найбільш розвинуту рабовласницьку державу – демократичну республіку, яка досягла свого розквіту у V ст. до н.е.**

**Афіни залишили людству неоціненний спадок у царині філософії, мистецтва, літератури, педагогіки.**



# *Афінська система виховання*

**Вихованню та навчанню дітей і юнацтва в Афінах надавалося великого значення.**

**Афіняни прагнули гармонійного поєднання розумового, естетичного і фізичного розвитку людини, оскільки вважали ідеальним того, хто прекрасний як у фізичному, так і в моральному**



# *Афінська система виховання*

**Але у рабовласницькому суспільстві фізична праця вважалася обов'язком винятково рабів**

**Загальна спрямованість афінської виховної системи – презирство до праці та рабів**



# *Етапи виховання*

**Усі вільні афіняни до 7 років виховувались вдома і отримували домашнє виховання. Коли хлопчику із заможної родини виповнювалося 7 років, він ішов на навчання до приватних і громадських навчальних закладів.**

**Дівчатка продовжували виховуватися вдома, навчаючись вести хатнє господарство. Афінська традиція передбачала для дівчини винятково домашнє виховання, коли дівчина отримувала елементарні навички читання та письма, а також музичну підготовку**



**Початкову освіту (7 – 13-14 років) хлопчики отримували у школах *граматиста і кіфариста*. Ці школи ще мали назву *мусичних*.**

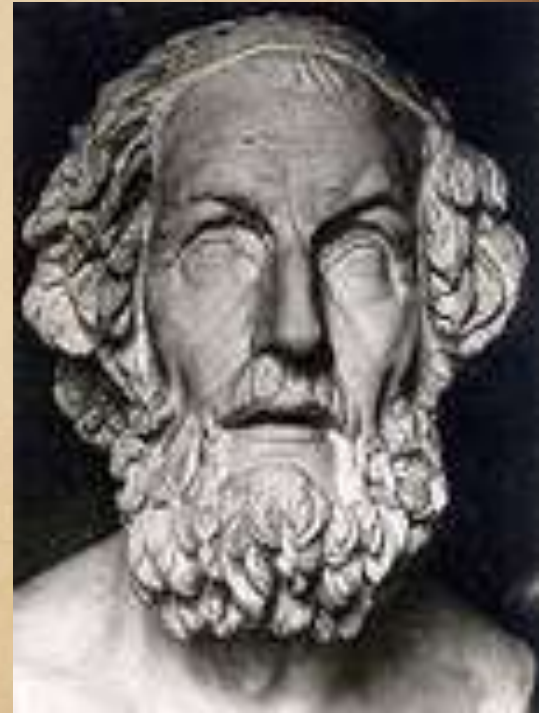
**У школі хлопчиків навчали читанню, письму, лічбі. Зазвичай діти відвідували обидва типи шкіл одночасно**

**Заняття у школі  
вели вчителі-  
дидаскали. До  
школи дітей  
супроводжував  
один з рабів –  
педагог (провідник  
дитини – дослівно).**



# *Етапи виховання*

У школі кіфариста діти отримували літературне і естетичне виховання. Основні предмети – музика, спів, декламація. Альфа і омега навчання – вивчення поем Гомера “Іліада” та “Одісея”.



# Музичні інструменти Давньої Греції



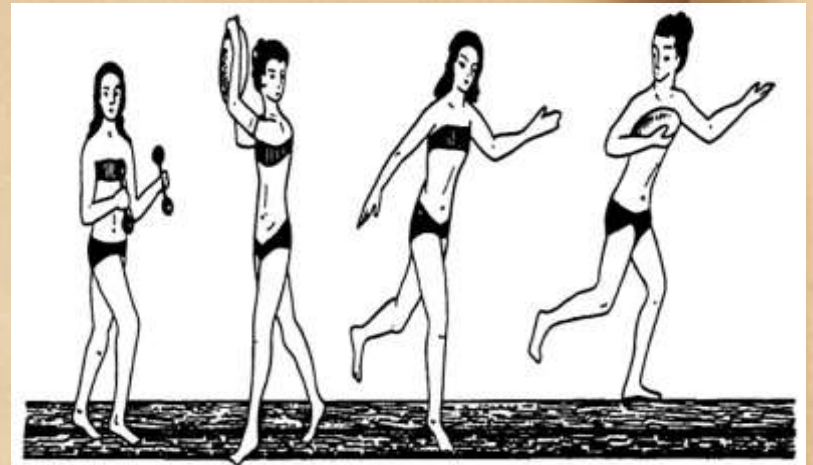
# *Етапи виховання*

**Наступний етап у навчанні давнього афінянина наступав у 13-14-річному віці, коли хлопчики вступали до гімнастичної школи – палестри (школи боротьби). Там суттю освіти вважався розвиток культури тіла**



# Етапи виховання

Тут упродовж двох років учні інтенсивно займалися п'ятиборством, яке включало в себе плавання, біг, стрибки, метання списа та диска



**Для найбільш забезпеченої частини молоді наступним шаблем освіти могли стати громадські заклади – гімназії. У гімназіях вдосконалювали свою освіту юнаки 16-18 років, де вивчали філософію, політику, літературу, риторику, діалектику. У цих навчальних закладах молодь завжди мала нагоду послухати виступи популярних політиків та філософів**



**Завершувалася освіта афінських юнаків у 18-20 років в *ефебіях* – громадських закладах з удосконалення військової майстерності. Упродовж двох років молоді люди вивчали військове ремесло: побудову укріплень, керування військовими машинами, несення служби у міських гарнізонах, їзда верхи, стрільба з лука, метання дротиків.**





# ***Афінська система виховання***

**До 7 років – сімейне виховання (розвиток фізичних сил, почуття краси і формування моральних установок).**

**З 7 – 12 – мусичні школи (читання, письмо, арифметика, поезія, музика, танці, граматика).**

**З 12 – 16 років – школа палестра (біг, боротьба, стрибки, метання диска та списа, підготовка до участі в громадських змаганнях).**

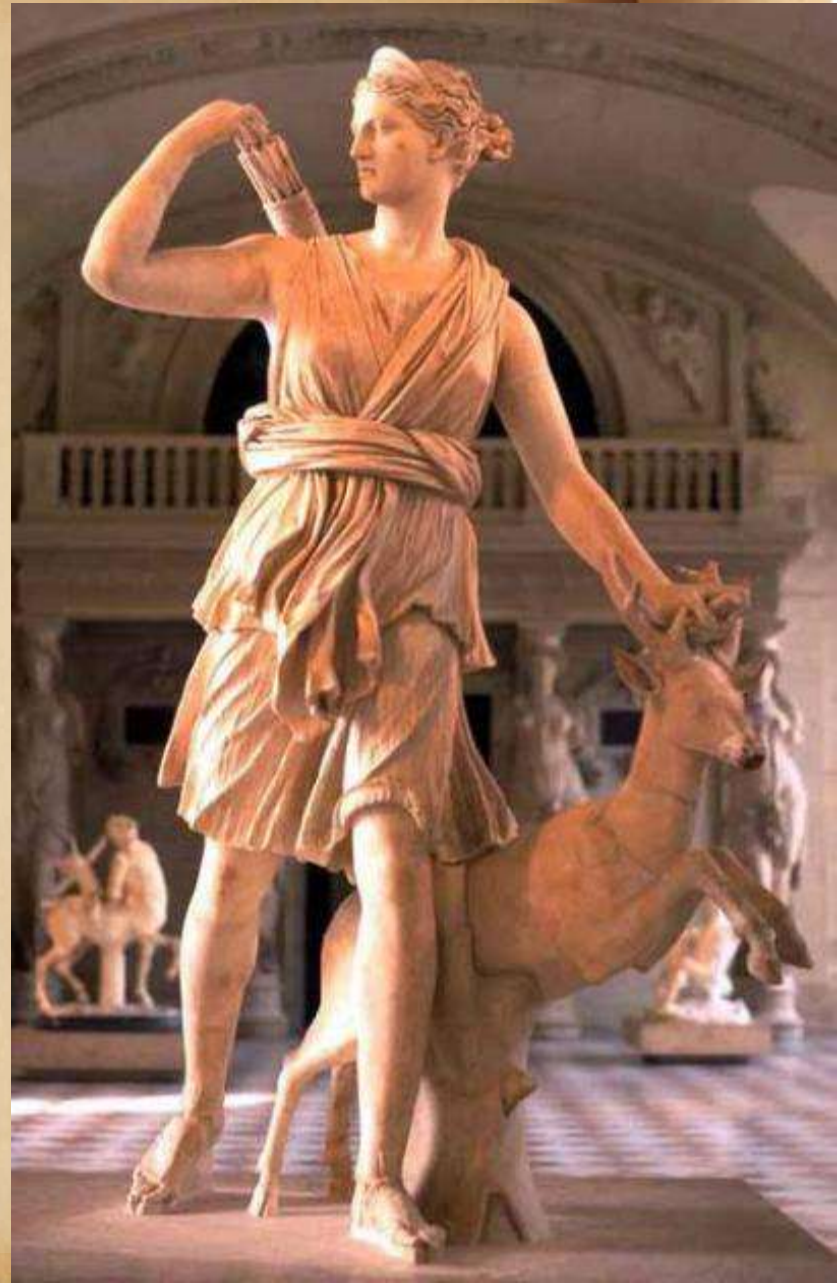
**З 16 – 18 років – гімнасія (Академія, Лікей, Кіносарг) – філософія, література, політика.**

**З 18 – 20 років – ефебія (політичні науки, правознавство, професійна військова підготовка у таборах)**

**Усе виховання в Афінах було  
пронизане принципом змагальності  
– *агоністика* – особисте  
домінування (індивідуалізм)**



**Жінка в Афінах – річ з догляду за хатнім господарством, якій заборонено виходити з дому без супроводу рабині. У домах заможних громадян були спеціальні жіночі покої – гінекеї, куди було заборонено входити стороннім. Сором – ось головна чеснота жінки в афінському суспільстві**



# **СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ**

**Спартанська система виховання мала на меті підготувати воїна — члена військової общини. До 7 років дитина виховувалася в сім'ї няньками-годувальницями. З 7 років поліс (місто-держави) брав на себе виховання і навчання підростаючих спартиатів. Цей процес проходив в три етапи.**



Беотия

Аттика

Коринф

Ахайя

Микены

Немея

Арголида

Тиринф Аргос

Элида

Аркадия

Спарта

Лакония

Мессения

Пилос

Киф



# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

- На першому етапі (7—15 років) діти набували навиків письма й читання, але головним залишалось фізичне загартування, яке було надзвичайно різноманітним (ходили босоніж, спали на тонких солом'яних підстилках).



# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

**З 12 років зростала  
суворість виховання  
хлопчиків, яких  
привчали не тільки до  
аскетичного образу  
життя, але й до  
лаконічності у  
висловлюваннях.**





# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

У 14 років хлопчика, пропускаючи через жорстокі фізичні випробування, посвячували в ейрена — члена общини з наданням певних цивільних прав. Протягом подальшого року ейренів перевіряли на стійкість у військових загонах спартиатів.



# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

На другому етапі виховання (15-20 років) до мінімального навчання грамоті додавалося навчання співу і музиці. Проте способи виховання посилювалися. Підлітків тримали в голоді й привчали самим здобувати собі їжу, фізично караючи тих, хто зазнавав невдачі. До 20 років ейрени посвячувалися у воїни і отримували повне озброєння.



# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ



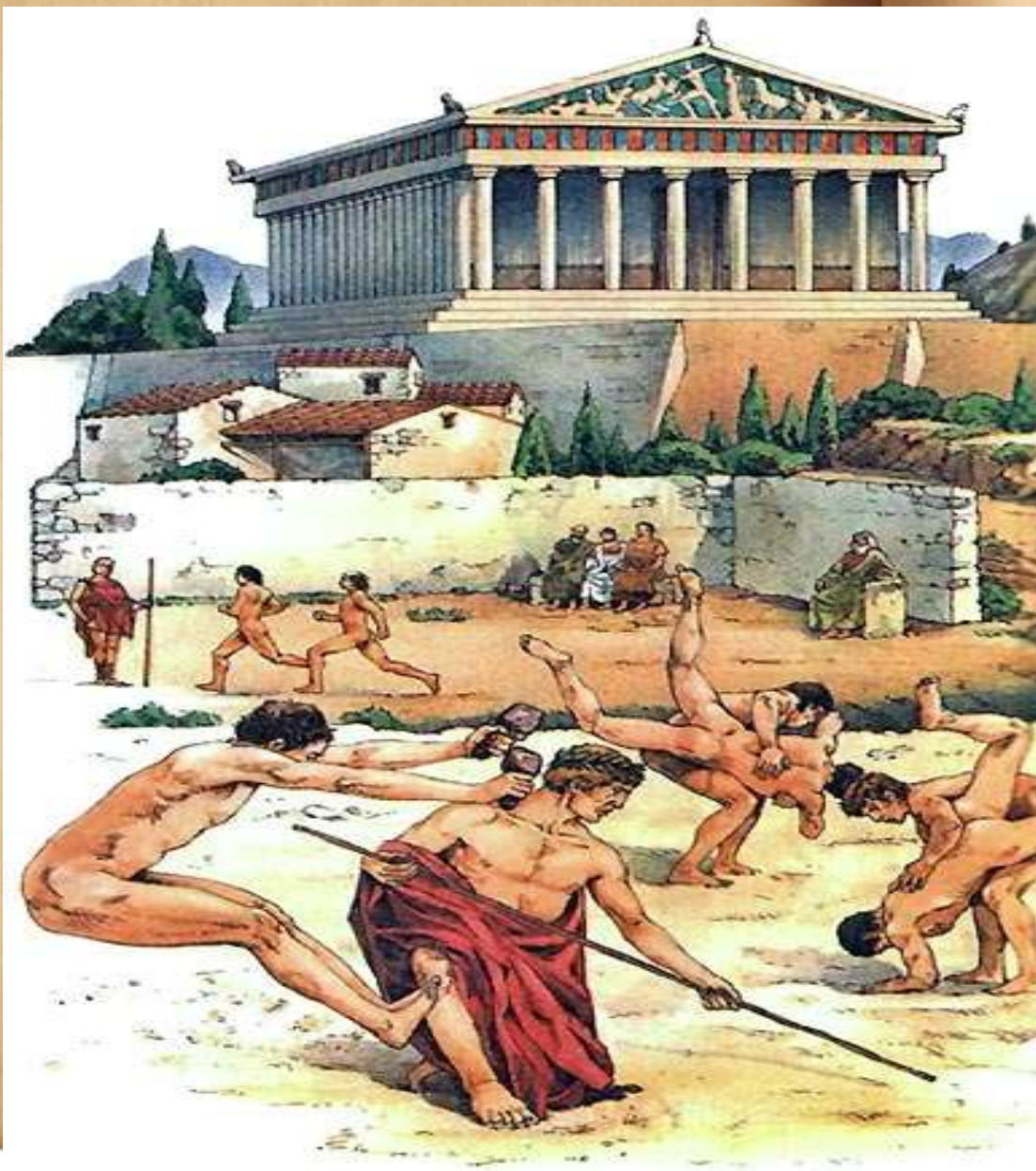
# СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

Протягом третього етапу (20-30 років) вони поступово набували статусу повноправного члена військової общини. В результаті всіх перелічених етапів виховання воїни вільно володіли списом, мечем, дротиком і іншою зброєю того часу.



## СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ

“ Терпіти ” – ось  
що було  
головним у  
спартанській  
виховній  
системі



# **СПАРТАНСЬКА СИСТЕМА ВИХОВАННЯ**

**Проте спартанська культура виховання виявилася гіпертрофованою військовою підготовкою при фактичному нецтві молодого покоління. Виховна традиція Спарти періоду VI-IV ст. до н.е. у результаті звелася до фізичних вправ і випробувань. Саме ці елементи стали предметом наслідування в подальші епохи**